

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

BcA. Veronika Štorková

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program výtvarná umění
Specializace Grafika

Diplomová práce

Dermatilománie

Vedoucí práce: MgA. Mgr. Pavel Trnka
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, duben 2024

.....

podpis autorky

Poděkování:

Upřímně děkuji vedoucímu práce Mga. Mgr. Pavlu Trnkovi za trpělivost, podporu a skvělé rady, bez kterých bych se nevydala touto cestou.

Dále děkuji Prof. akad. Mikoláši Axmannovi za inspiraci a pevné vedení během mého bakalářského studia. Pomohl mi ujasnit si, co je pro tvorbu důležité.

A nakonec děkuji svým přátelům a rodině za to, že jsou. Mám vás ráda.

Děkuji.

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **BcA. Veronika ŠTORKOVÁ**
Osobní číslo: **D21N0084P**
Studijní program: **N0213A310011 Výtvarná umění**
Specializace: **VU – specializace Grafika / MgA.**
Téma práce: **Dermatilománie**
Zadávající katedra: **Katedra výtvarného umění**

Zásady pro vypracování

Jako téma své diplomové práce jsem si zvolila poruchu.

Jedná se o poruchu, kdy si člověk kompulzivně a často nevědomky způsobuje drobnější poranění v podobě trhání konečku vlasů, kousání se do tváře nebo v mém případě, neustálého poškozování pokožky v oblasti nehtů/rukou/prstů.

Tato porucha velice často vychází ze zadržované agrese/ nervozity. Naakumulované energie, kterou je v jeden konkrétní okamžik potřeba dostat ven.

Já chci toto téma, které se zdá být brutální, pojmout jako snahu najít v momentu čiré nervozity harmonii a klid. Chci zkusit kreslit ve stavu naprostého klidu něco, co je pro mě symbolem přesného protikladu. Chci povýšit věc, která je společností brána jako nevhledná a násilná do formy, která bude lépe pochopitelná a člověk se před ní bude cítit dobře.

Přístupovat k malým drobným rankám jako je strukturální sculptura kterou lze nakreslit ve formě klidu. Díky ní pochopit kam až nervozita sahá.

To, k čemu směřuji, je pochopení a přímé spojení nevozity a stavu klidu.

Další věc která mě na tomto téma láká je fakt, že mi jedna ranka (strukturální sculptura) zabere pár desítek sekund ale její převod do kresebné podoby několik hodin.

chvilkový záznam něčeho, co se pokusím zachytit kresebně.

Technologicky se bude jednat o kresby grafitem/ malby suchou olejovou barvou na různé gramáže papíru.

Předpokládaný výstup je minimálně 5 formátů B1 a 1 formát velikosti 3 metry na délku.

Stanovený rozsah průvodní zprávy je minimálně 10 normostran.

Rozsah teoretické části: **min. 10 normostran**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování DP**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

Techniky kresby, Karel Teissig, 1995, Aventinum, ISBN: 80-85277-49-2.

Anatomie pro výtvarníky: Člověk – zvířata – srovnávací studie, György Fehér, 1996, Slovart (ČR) ISBN: 80-7209-773-3.

Anatomie pro výtvarníky : dynamika lidských forem, Tom Flint Peter Stanyer, 2005, Svojtka, ISBN 9788073522438.

Vedoucí diplomové práce: **MgA. Mgr. Pavel Trnka**
Katedra grafického designu a ilustrace

Datum zadání diplomové práce: **26. května 2023**
Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2024**

L.S.

MgA. Vojtěch Aubrecht v.r.
děkan

Doc. MgA. Benedikt Tolar v.r.
vedoucí katedry

V Plzni dne 12. září 2023

Obsah

Prolog	8
Mé dosavadní dílo v kontextu specializace	9–10
Kontext tvorby	10–11
Tématizace	11–12
Krajina	14
Sculptura	14–15
Proces přípravy	15–17
Fotografie	15
Skici	15–17
Proces a výsledná práce	17–19
Formát	17–18
Kresba	18–19
Výsledný soubor	19
Závěrem	20
Resumé	21
Seznam použitých zdrojů	22–23
Obrazové přílohy	24

Prolog

Všechno začíná v nás. V našich prožitcích, zkušenostech, traumatech, genech, svalech. Všichni, ať už vědomky či nevědomky, cítíme, prožíváme, trpíme, učíme se a zapomínáme. Procházíme si tím ale každý v jinou dobu, v jiných situacích, jiným způsobem.

Jedinou společnou půdou je vzájemné sdílení našich zkušeností a prožitků. Tím můžeme dojít k pochopení druhé strany a obohacení té naší. Ve chvíli, kdy se přestaneme snažit sdílet, ochudíme se o možnost, vidět svět z jiného úhlu. Ze strany někoho, kdo prošel nám neznámou zkušeností, a také ze strany nezaujatého pozorovatele. To nám pomáhá vidět širší kontext, bez kterého nedohlédneme za hranice malé částičky, která neobstojí proti celistvosti.

Touto prací zkusím nastínit všem, co o to stojí, vzhled do mysli člověka s poruchou.

Nechť se nikdo necítí býti sám.

Dílo v kontextu specializace

První čtyři roky mého studia, včetně prvního magisterského ročníku, jsem strávila v ateliéru grafiky pod vedením prof. akad. mal. Mikoláše Axmanna. V tomto období u mě nevyhnutelně došlo k opuštění komfortní zony, která mi do té doby byla neviděným žalářem. Díky grafice, jako takové, jsem se naučila pozorovat materiál víc z blízka, sledovat různé typy textur, osahat si druhy papírů i ostatních materiálů a ocenit bohatost přístupů k nim.

Zpočátku jsem si připadala jako malé dítě na hřišti. Užívala jsem si proces objevování různých variant, které vedly k dalším hrám. Také jsem se naučila citlivosti vůči četným odstínům šedé, ocenit hloubku syté černi nebo sílu a důraz správně umístěné čisté plochy. Tímto procesem se zjemnilo i mé vnímání a názory. Bez něj bych jen těžko opouštěla svůj černobílý svět. Tužila jsem svou mysl, oprostila se od vlastních očekávání, zkoušela malé komorní tisky i velké formáty.

V určitý moment mi ale došlo, že se má pozornost upíná spíš k materiálům a matricím, než k výslednému tisku. Například moje bakalářská práce Vlnkobití spočívala v tisku pokresleného papíru, kde se nanesením barvy kresba “ničí”. Tento akt byl pro mne zpočátku jen nepříjemnou součástí procesu. Po určité době jsem si ale začala ničení užívat a myslím, že to byl první výhonek boření vlastního perfekcionismu. Ničení matrice, která mi dlouhé období nebyla přítelem.

Při práci s litografickým kamenem mě bavila spíš představa jeho zobrazení, než jeho tisk. Ve volných chvílích jsem si představovala, jak by rozpadlý na menší kusy fungoval za různých světelných podmínek. Tehdy jsem si uvědomila, že je mi mnohem bližší přímý přenos na papír, než zprostředkovaně.

Kresbu považuji za základní stavební kámen své tvorby. Občas se od ní vzdaluji, ale vždy se k ní vrátím zpět. Proto jsem souběžně s magisterským studiem začala docházet na vedlejší ateliér k MgA. Mgr. Pavlu Trnkovi. Nejen, že podporoval mou fascinaci přírodninami, dokonce ji prohloubil. Ukázal mi plný potenciál uhlového prachu a představil mi mnoho nových přístupů,

kteře jsou přítomny v praktické části mé diplomové práce. Právě Mgr. Pavel Trnka mě přivedl k možnosti, pojmout celé téma jako krajinu. Studovat ho jako celek, ne jen jako jeho části.

Kontext tvorby

Při snaze porozumět nějakému dílu je důležitou součástí právě zkoumání okolností, které měly na proces vliv. Shrnu své obsáhlé pátrání jednoduchým zjištěním: Na proces má vliv všechno a vždy.

Jedním z prvních momentů, kdy jsem se začala vědomně zabývat možností přenést své pocity do tvorby, byla má bakalářská práce Vlnkobití. Práce pojednává o vnitřních rozporech každé ženy, která se snaží zmapovat své nitro. Frustrace z neschopností věrně prezentovat své pocity tak, aby nenarušily falešné pojetí toho, co znamená být ženou. Právě následování vzteku a všeho co s ním souvisí mi ukázalo cestu do nitra, dlouhodobě zanedbávaného místa. S pocity a prožitky, které se dějí každý moment, jsem trávila většinu času a zapomínala na to venku. Exteriér přestal být podstatný.

Druhým momentem pro mě byla smrt nejlepšího přítele, který si vzal život ve věku 21 let. Tato událost mi pomohla uvědomit si rozsah a nebezpečí neřešených emočních problémů. Po období zkoumání bohatosti vnitřního světa nastalo období nedostatku energie, vnitřní síly a ztráta schopnosti cokoliv cítit. Nepřišla jsem jen o nejlepšího přítele, ale i o emoční kompas. Touha něco cítit opět nasměřovala mou pozornost ven, motivovalo mě to k tomu hledat zdroj venku, v podobě předmětů, lidí, situací.

Mnohé nefungovalo a já si všimla, že jediným momentem, kdy jsem schopna brečet, je krájení cibule. Banálnost celé situace mě motivovala k tomu, vzít po dlouhé době tužku a vytvořit záznam. Statickou studii předmětu, který ve mně vyvolal fyzickou reakci typickou pro smutek. To bylo také po dlouhé době, co jsem se vrátila k tvarosloví, stínu, hmotě a struktuře, která mě nepřestávala bavit ani po dvacáté vrstvě. Proto se dalším milníkem stává téma vrstev. Zkoumání fází růstu a jejich vzájemných prolínání. Při kresbě má mysl kopírovala vrstevnatost cibule. Napadlo mě, nechat je obě uležet.

Cibule vyklíčila a cesta dovnitř i ven se stala bohatší. Při postupném odkrývání vrstev mě napadlo, že by bylo dobré celý proces zdokumentovat v ucelené dílo. Začala jsem jednotlivé fáze kreslit na pauzovací papír s tím, že konečný soubor překryji a ve vzniklém celku najdu nové tvarosloví. A s ním i nové myšlenky. Vznikne cibule, která je cibulí, ale jako cibule vypadat nebude. Můžeme o ní tedy ještě tvrdit, že je cibulí?

Filozofické úvahy pokračovaly, myšlenky následovaly další myšlenky a seznam témat, která bych ráda zpracovala, narůstal. Když přišlo období, kdy jsem si měla zvolit o čem moje diplomové práce bude, seznam byl už opravdu dlouhý. Celý proces výběru mě vystresoval natolik, že jsem si v oblasti nehtů udělala několik ranek. Až teprve krev mě upozornila na to, že bych si měla prst zalepit náplastí, abych si neušpinila papír nebo oblečení. A tehdy mi to došlo. Téma, které splňuje všechny mé požadavky a je mi blízké, mám přímo před sebou. Nachází se na ruce, kterou budu později kreslit. Dermatilomanie.

Tématizace

Jako téma jsem zvolila poruchu. Porucha je nepříznivá změna stavu. Je to odchylka od toho, co jako společnost považujeme za normální. Normu určujeme podle našeho okolí a průměrného výtažku ze society. Na odchylky často nahlížíme jako na něco, čemu je zapotřebí dát citově zabarvenou nálepkou. Bohužel se jedná jen o malý fragment celé problematiky. Pokud by všichni v našem okolí a na světě měli stejnou odchylku, nikdo by ji za poruchu neoznačil. Tím, že tento pojem přestaneme škatulkovat a spojovat s emočně zabarvenými termíny, odprostíme ho od stigmat, která ubližují a zpomalují proces změny a transformace.

Schopnost přizpůsobovat se a měnit, je strategie, která nám pomohla při evoluci. Bez ní bychom byli odkázáni na život v neustále se měnícím světě bez šance držet s ním krok. To, co v přírodě stagnuje, má jen malou šanci na přežití.

Porucha Dermatilománie spadá pod kompulzivně obsedantní poruchy. Jedná se o nezřízené, nutkavé a neustále se opakující sebepoškozování v podobě drobných ranek okolo nehtů, škrábání specifických míst či trhání vlasů. Jádrem problému je neschopnost jedince zpracovat

některé emoce. Obrátí proto nahromaděnou energii proti sobě v podobě rány.

Emoce, které se takto projevují jsou například nervozita, nejistota, vztek, smutek a to v množství, které je neúnosné. Schopnost regulovat je, se učíme od narození do třetího roku života a to skrze matku, jejíž součástí se cítíme v tu dobu být. Strategie, které naše matky podvědomě používají, jim předaly jejich matky a těm zase jejich. Některé strategie jsou efektivnější a vedou k životu bez zbytečných ran. Jiné začínají být problémem ve chvíli, kdy negativně ovlivňují náš každodenní život, či nám dokonce způsobují zdravotní problémy.

¹“Víme, že výchovné metody rodičů zásadním způsobem ovlivní, jaké bude jejich dítě, a věříme, že milující rodiče dělají pro své dítě to, co považují za nejlepší. Přejí si je dobře vychovat. Víme co je ale dobré?”

Té skupině, která jako svou strategii používá drobnoranky, chci tímto způsobem ukázat, že to není něco, zač by se měli stydět. My si to nevybrali. Ani naši předkové ne. Pokud stojíme o změnu, je třeba odprostit se od negace a změnit perspektivu. Samozřejmě pokud o to stojíme. Z vlastní zkušenosti vím, že kritika a negativní reakce okolí stupňují přival emoci, se kterými, jak již bylo zmíněno, nedokáží pracovat. Tudíž je výstup o to horší. Ran je víc a jsou hlubší. Vycházet při kresbě z pozice klidu bylo tedy přesným opakem celé problematiky. I proto je tato práce tak důležitá. Samotná pozice klidu mně a doufám, že i ostatním, umožní pochopit cykličnost celého problému, zbavit ho nálepky nechutnosti a nahradit ji analytickým přístupem, který povede k transformaci.

Dalším krokem bude ponor do nevědomí, které je všeho nedílnou součástí. Značná část poškození totiž vzniká ve chvíli, kdy o sobě nevíme. Realita je v daný okamžik surová emoce, od které se podprahově snažíme oprostít. Výsledek je, že člověk na malý moment “vypne”.
Automatismus v surové formě.

¹Levine, Amir: *Citové pouto*, Praha: Synergie, 2019, ISBN: 978-80-7370-503-9

Impulz vede k ráně, rána vede k impulzu.

Rána nahrazuje ránu, jizvy se prohlubují, krajina vzniká a zaniká.

Princip všudypřítomný.

Tématizace/ Krajina

Mým původním záměrem byla kresba kůže a oděrek, které po zvětšení připomínaly malé, sošné objekty. Nicméně i tyto objekty jsou zasazeny do prostředí, které doplňuje celé téma a nebylo proto možné brát je jen jako osamocené celky. I tak ale vzniklo pár kreseb, kde jsem je kreslila samostatně. Výběžky, vytržené z kontextu. Samy o sobě byly vizuálně zajímavé, nicméně bez kontextu by zůstaly jen dalšími nečitelnými organickými patvami. Návrat k celku byl nevyhnutelný. Díky rozmanitosti tvarosloví nebyl problém najít na fotkách zajímavá místa, která bych chtěla převést do kresby.

Jako přírodní krajinu označujeme území nedotčené lidskou rukou. Vzhledem k charakteru mé práce tedy nemůžeme označit území, jež zpracovávám, jako přírodní krajinu především proto, že se na samotné ruce nachází. Ranky, prohlubně i koryta jsou způsobené lidskou rukou. Jedná se tedy o krajinu uměle vytvořenou, přesto ale organického charakteru. Organičnost zranění není něco vykonstruovaného, přeci jen je ale vytvořena uměle. Hledání hranic, kdy se jedná o organický či umělý zásah, mě baví dodnes a jsem si jista, že se k němu vrátím i po odevzdání diplomové práce. Krajina je termín, jenž označuje vybranou část zemského povrchu s typickou kombinací přírodních a kulturních prvků. Moje práce se tedy zaměřuje na krajinu kulturní.

Tématizace/ Sculptura

To, že v rankách vznikají organické útvary připojňující malé sochy, jsem si začala všimnout hned v první fázi pozorování. Vždy se na místě vzniklé rány objevil dominantní tvar. To, jak na něj dopadalo světlo, z něj utvořilo miniaturní monument, zvláště pak v porovnání s ploššími rankami. Na ruce mi vznikala soukromá sbírka reliéfního sousoší, o kterém jsem veděla jen já. Tyto malé, dominantní objekty měly také nejkratší životnost. Jejich vystouplost byla otravná a nutila člověka rychle se jich zbavit. Toto zbavení spočívalo v jejich odrthnutí, které dalo život nové ráně.

Právě jejich krátká životnost mě motivovala k tomu, vytvořit několik záznamů/kreseb. Byly to povětšinou malé formáty A5 a vycházely z fotek.

Proces přípravy/ Fotografie

Díky charakteru mnou zvoleného tématu, bylo nezbytné, vycházet z fotografií. Kresebně studovat tak malé ranky, by bez značného zvětšení, nebylo možné, alespoň ne v rozsahu, kterého jsem chtěla dosáhnout.

Nejprve jsem zkoušela na ranky nahlížet přes zvětšovací sklo, ale scéna nebyla statická. Proto jsem si pořídila malý, kapesní mikroskop od značky CARSON, se zabudovaným LED osvětlením a připojením na kameru v mobilním telefonu. Mikroskop mě nadchl a prohloubil můj zájem o zkoumání, nicméně na pořizování fotek nebyl vhodný, protože nešel nad prst pevně umístit. Nakonec jsem si došla do školní půjčovny a začala fotit s profesionální aparaturou. Scénu jsem vytvořila tak, aby byl vždy osvětlen nejdominantější prvek. Fascinovalo mě, jak světlo prochází poloprůsvitnou kůží, jak na některých místech podrthne texturu a někde naopak stín pohltí celé části kůže. V určitých momentech ranky připomínaly oblaka, v jiných vyprahlou krajinu.

Díky profesionální technice se mi podařilo pořídit snímky dostatečné kvality, ze kterých bylo možné přejít do dalšího stádia. Fotografie jsem převedla do desaturované škály a započala kresbu.

Proces přípravy/ Skici

Po pořízení fotografií přišla fáze skicování. Kreslila jsem grafitovými tužkami tvrdosti od H až po 9B. Také jsem si pořídila grafitový prach, který jsem nanášela, roztírala a zatírala pomocí houbičky a štětců. Prsty mi v tomto ohledu nevyhovovaly, jelikož zanechávají mastnou stopu. V několika formátech jsem zkusila i skicování uhlovým prachem, nicméně většina prací je zhotovena pomocí grafitu.

Snažila jsem se pochopit, jak suchá kůže funguje za různých světelných podmínek, jak na ni dopadá světlo a jak se u toho cítím. Někde jsem přidávala světlo jen podle pocitu, ne podle reality. Kombinováním těchto způsobů jsem si chtěla ujasnit, jak bych téma mohla zpracovat na větší formát. Jaká pozice mi je nejpříjemnější a která mi dává smysl.

Grafitový prach se od prachu uhlového značně liší, ať už v měkkosti či tvrdosti, tak v barvě a hlavně v síle, kterou je potřeba vynaložit na zanesení do struktury papíru. Grafitový prach či tužky se lesknou, což na velkých formátech vytváří, pro mě, nevyžádaný efekt. Efekt, který komplikuje jak fotografický záznam kresby tak jejich následné vystavení v prostoru. Také působí sterilněji a chladněji než nahnědlý uhlový prach. Cílem bylo zkoumání jemnosti a klidu, ne síly a tvrdosti, kterou grafit nabízí.

Po dokončení série kreseb grafitem, jsem se na kratší období uchýlila k experimentu s uhlovým prachem v kombinaci s vodou. Tato fáze byla neméně důležitá. Kresby vznikaly o dost rychleji a značně jsem se u nich uvolnila. Díky rychlosti, za které vznikaly nové kresby, jsem se byla schopná oprostít od obsesivního kopírování fotek, upustila jsem od detailu a jen si hrála. Poté jsem zkusila 3 formáty B1 zpracovat grafitem a tužkami, nicméně kresby vznikaly až moc dlouho a neobsahovali energii, kterou jsem do nich chtěla dostat. Na prvním formátu B1 jsem dokonce zkusila použít bílou pastelku a suchý uhl, to ale způsobilo, že práce v porovnání s přirozeným odstínem uhlí “zmodrala” .

Dalším zjištěním pro mě bylo, že mi více vyhovuje pracovat s tmavým podkladem, kterého lze docílit nanesením rovnoměrné vrstvy uhlového či grafitového prachu. Předešlé kresby fungují na opačném principu a je na nich vidět strach a stres z čisté, bílé plochy. Následoval návrat do bezpečí v podobě malých formátů.

Experiment na dvou formátech A6, na kterých jsem se snažila opakovat tvary z předešlých kreseb. Znovuaplikování tvarosloví, které mi utkvělo v podvědomí. Výsledek na mě působil ilustrativně a vytvářel dekorativní efekt, který je sice vizuálně uspokojivý, ale nenavazuje na koncept. Během celého procesu jsem se snažila upustit od čistě vizuálně působivého přístupu, který je sice laicky snadno čitelný, ale přece jen povrchní. Pojmout celou práci povrchně, když jsou tématem rány a hluboká traumata, mi přišlo v přímém rozporu.

Skicování jsem zakončila kresbou uhlím, Jednalo se o formáty A5, které působily vzdušným a skoro až abstraktním či spirituálním dojmem. Toto byla pozice, do které jsem se celou dobu chtěla dostat.

Usoudila jsem, že je na čase začít pracovat ve velkých formátech a pustila jsem se do svého prvního, 1 metr dlouhého, formátu.

Proces a výsledná práce/ Formát

Největší zkouškou při kresbě, kterou jsem plánovala provést ve stavu klidu, byl přechod z formátu B1 do větších rozměrů. Třímetrový papír byl strašákem, který ve mě vzbuzoval nervozitu a neklid. Trvalo mi měsíc, než jsem se papíru vůbec dokázala dotknout. První kroky nejisté. Zpetně cítím, že se tento přechod stal důležitým milníkem v mé tvorbě.

²*“Vyhýbejte se problémům, a nikdy nebudete těmi, kdo je překonali”*

I přes to, že mi práce na neznámé půdě ubrala hodně času určeného na děláni dílpomové práce, nelituji. Přišlo by to dříve či později a je možné, že by se tak stalo v méně příznivých podmínkách. Původně jsem zkoušela uříznout z role papíru formát intuitivně bez měření, tak, jak jsem zrovna cítila. Formát byl, ve většině případů, i tak větší než výchozí B1. Po následných konzultacích jsem se rozhodla, že je potřeba k formátu přistupovat systematictěji, abych do budoucna věděla, jak systematicky přistupovat k různorodým velikostem. Proto je zbytek souboru vyměřen přesněji.

První velkoformát, jež má 1 a půl metru na šířku, tedy plánován nebyl. Přistupovala jsem k němu čistě experimentálně, jak z pozice kresby tak i formátu. Mezi prací na velkoformátech jsem se často vracela k formátům B1, které se mi staly útěchou v momentech, kdy jsem neměla sílu experimentovat. Poté jsem zkusila 3 x 1,5 m, který mi jasně nastínil limity mých schopností. Přesto jsem ho dokončila.

Bylo to poprvé, co jsem takto přistupovala k souboru, a celá situace pro mě byla nesmírně přínosná. Z dlouhodobého hlediska se jedná o jednu z nejdůležitějších lekcí vůbec, jelikož schopnost, postavit se takto velké překážce, je v umění nezbytná.

²*Bach, Richard. Příručka mesiáše, rady pro vyspělou duši, Praha: Synergie, 2005, ISBN 80-7370-105-7*

Proces a výsledná práce/ Kresba

V začátcích jsem zkoušela na formáty B1 nanášet uhlový prach lokálně a to pomocí tvrdších malířských štětců. Tento přístup se mi moc neosvědčil, jelikož se mi stále nedařilo vystihnout podstatu a atmosféru, kterou jsem chtěla. Práce byly utahané a zbytečně kontrastní.

Druhou fází pro mě bylo zakrytí celé plochy uhlovým prachem. Jeho následné vybíráním ručníkem, hadrem či kapesníkem, vytváří náhodné, organické stopy. Bohužel se opět jednalo o krok k dekorativnosti, stopy vznikaly do určité míry mimo mou kontrolu a ne vždy tak, jak jsem potřebovala. Jediné nástroje, které jsem se tedy rozhodla používat, byly štětce různých délek, tvarů a štětin. Přírodní uhel, uhlový prach a mop. Díky němu bylo možné rovnoměrně nanést uhlový prach bez nežádoucího zátěru do struktury. To nastávalo po použití koštěte, které jsem zvolila původně.

Správně zvolit štětec, který by mi umožnil vybírat uhlový prach s lehkostí, kterou jsem chtěla, nebylo snadné. Nakonec jsem zvolila štětce, které byly syntetické a které měly dost dlouhé štětiny na to, abych uhlový prach opravdu ze struktury vybírala a ne zatírala. K zátěru docházelo při zvolení štětce s hrubšími štětinami.

S každým dalším formátem, který jsem zdolala, se mé sebevědomí zlepšovalo. Začínala jsem být v klidu. Stres, který byl předtím způsobem strachem, odezněl. Práce mi šla rychleji od ruky. Díky tomu jsem neměla chorobný pocit, že stále musím někam spěchat a tudíž jsem se víc uvolnila. Jediné, co mi proces komplikovalo, bylo použití fixativu. Nevěděla jsem kdy a v jakém množství ho použít, také z jakého úhlu a z jaké vzdálenosti. V tomto ohledu mě ještě čeká spousta práce. Stále si nejsem jistá, jak s ním zacházet. V momentu, kdy jsem práci zafixovala moc brzy přestala být formovatelná. nešlo nic dělat a musela jsem pracovat s podkladem, na kterém byla vidět nejistota. Tak tomu je například u první práce, kde to já sama vnímám. I přes to, že práce je důležitou součástí souboru, rozhodně bych ji neoznčila za příjemnou na pohled.

Na prvním formátu xxx m. jsem pracovala na přeskáčku asi měsíc, za tu dobu mnohokrát změnil podobu, kontrast, světlo a vlastně i tvarosloví. Původně jsem vycházela z malé skicy,

kteřou jsem ale později odložila. Došlo tady k opravdu organickému procesu, u kterého jsem já sama nevěděla, jak skončí. Toto je dalším milníkem, na kterém mohu a hlavně chci stavět do budoucna. Schopnost oprostít se od představy ideálu, který nemá v procesu místo.

Práce na třímetrovém formátu také probíhala na základně z úplně první skici. Čas, kdy skica vznikla, byl důvodem, proč jsem jej zvolila. Byla to jakási snaha o zakončení celého cyklu a shrnutí zkušeností, které jsem nabrala. I tady se mi povedlo oprostít se od vlastní představy a dál volně pracovat s původním tvaroslovím, které se průběžně měnilo. Před očima mi samovolně vznikala neplánovaná krajina, která navazovala na základní kostru.

U některých formátů B1 jsem se navrátila k výchozí pozici z fotky, která udala jinak potřebnou kostru tvarosloví. Cílem nebylo fotku překreslit, jen se z ní inspirovat. Soubor je zakončen formátem 2,5m x 1,5m, který jsem pojmenovala "*socha Davida*". Je tak pojmenován po mém bratrovi, který má stejnou poruchu jako já, a u kterého jsem také pořídila jednu fotografii rukou. Skutečně se jedná o sochu, kterou vytvořil David, nicméně divák si pod tímto názvem pravděpodobně vybaví sochu od Michelangela.

Proces a výsledná práce/ Výsledná formát

Výsledný soubor obsahuje 30 skic velikosti A5 a 4 velkoformátové kresby ve velikosti jeden až tři metry na šířku. Většina skic je zhotovena pomocí grafitového prachu a grafitových tužek, velkoformáty pak pomocí uhlového prachu. Během celého procesu jsem se tedy naučila jak pracovat s různými velikostmi papíru, ale i v různých časových úsecích. Některé práce mi zabraly pár desítek minut, jiné zase několik desítek hodin. Celý soubor je pro mě důkazem, že jsem schopna přizpůsobit se a postavit novým výzvám, které tato práce v některých okamžicích měla.

Závěr

Celý proces mi umožnil pochopit mnou zvolené téma do hloubky. Během dvou semestrů jsem se díky tomu začala zajímat více o psychologii a její dopad na můj kreativní proces. Bohatost témat, na které jsem narazila, mě utvrdila v tom, že se chci věnovat spojení kresby a psychologie. V posledních týdnech před odevzdání diplomové práce jsem započala sérii malých kreseb Venuší, kterými chci navázat na téma krajiny a poté se plynule přemístit do téma pravěku. Dalším milníkem bude psychoterapeutický výcvik, který mám v plánu po dokončení Magisterského studia.

Během práce jsem byla schopna naladit se nejen na sebe, ale i na své přátele, rodinu a všechny blízké. Moje vlastní práce se mi stala inspirací a to je pro mě největší úspěch, kterého jsem mohla dosáhnout.

Resumé

The whole process of creating art in this theme allowed me to understand its depths. In the two last semesters, I realized that this is the path I want to continue. The huge amount of themes I have discovered reassured me that this is something that matters to me, Combination of drawing and psychology is like a philosophy. In the last weeks before handing in my diploma thesis, I started a series of small drawings of Venus, with which I want to follow up on the theme of the landscape and then smoothly move to the theme of prehistoric times. Another step is gonna be psychotherapeutic training.

During work, I was able to tune in not only to myself but also to my friends, family and everyone close to me. My own work has become an inspiration for me and that is the biggest success I could achieve.

Seznam použitých zdrojů/ Knižní

TEISSIG, K., Techniky kresby. Praha: Aventinum, 1995. 205 s.
ISBN 80-85277-49-2.

GERSZIOVÁ, T., Dvě století nizozemské kresby. Odeon, 1983,
ISBN 01-505-83.

VÁCHAL, J. Šumava umírající a romantická Paseka, 2008.
ISBN 9788071859017.

KOLEKTIV AUTORŮ, Věčná Příroda – Úvahy o smyslu přírody v lidském
životě 1984, Albatros, ISBN: 13-888-84

TOM FLINT PETER STANYER, Anatomie pro výtvarníky: dynamika lidských
forem, 2005, Svojtka, ISBN: 9788073522438

GYORGY FEHÉR, Anatomie pro výtvarníky: Člověk - zvířata - srovnávací
studie, 1996, Slovart (ČR) ISBN: 80-7209-773-3

BESSEL VAN DER KOLK, Tělo sčítá rány, 2021, Jan Melvil publishing,
ISBN: 978-80-7555-130-6

TIFFANY WATT SMITH, The Book of Human Emotions: An Encyclopedia of
Feeling from Anger to Wanderlust, 2016, Welcome Collection,
ISBN: 978-1-78125-130-0

AMIR LEVINE, RACHEL S.F. HELLER, Citové pouto, 2019, Synergie,
ISBN: 978-80-7370-503-9

GIBSON, LINDSAY C, Dospělé děti emočně nezrálých rodičů, 2024, Portál,
ISBN: 978-80-262-2128-9

RICHARD D. BACH, Příručka mesiáše, rady pro vospělou duši, 2005, Synergie
ISBN: 80-7370-105-7

Seznam použitých zdrojů/ Internetové zdroje

Parallel botany, Internet archive (online), dostupné z:

<https://archive.org/details/parallelbotany0000lion/mode/2up>

Art Forms in Nature: Examples from the Plant World Photographed Direct from Nature, dostupné z: *<https://wellcomecollection.org/works/byneupxj>*

Krajina, wikipedie (online), dostupné z: *<https://cs.wikipedia.org/wiki/Krajina>*

Plastika, wikipedie (online), dostupné z: *[https://cs.wikipedia.org/wiki/Plastika_\(v%C3%BDtvarn%C3%A9_um%C4%9Bn%C3%AD\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Plastika_(v%C3%BDtvarn%C3%A9_um%C4%9Bn%C3%AD))*

Obrazové přílohy

Fotografie	25–29
Skici	30–40
Kresby na velký formát	41–43

